

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความแตกต่างของวัฒนธรรมองค์การของพรรคการเมืองไทย โดยประชากรวิจัยคือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมือง 6 พรรค ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคความหวังใหม่ พรรคชาติพัฒนา พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคเสรีธรรม

วิธีการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง "วัฒนธรรมองค์การของพรรคการเมืองไทย" นี้ อาจจำแนกการศึกษาเป็นสองส่วนคือ ในส่วนแรกเป็นการศึกษาโดยข้อมูลเอกสารที่มีอยู่แล้ว (existing data) และในส่วนที่สองเป็นการศึกษาโดยวิธีการสำรวจ(survey research) ทั้งนี้หลักการและการดำเนินการปฏิบัติในการดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนต่อเนื่องตามลำดับดังนี้ คือ

1. การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง (review of related literatures) ซึ่งศึกษาถึงทฤษฎีและแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษาวัฒนธรรมองค์การ ได้แก่ พัฒนาการของสถาบันพรรคการเมืองไทย วัฒนธรรมสังคมไทย วัฒนธรรมการเมือง วัฒนธรรมองค์การ ลักษณะภูมิหลังและโครงสร้างองค์การพรรคการเมืองไทย ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาจากข้อมูลทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่างๆ ดังนี้

1.1. เอกสารสิ่งตีพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ บทความ ปาฐกถา หรือข้อเขียนประเภทประมวลเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมองค์การของพรรคการเมืองและในองค์การอื่นๆ ในหนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆ

1.2. เอกสารการวิจัย ได้แก่ ผลงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ งานเขียนทางวิชาการ อันเป็นหลักฐานทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การวิจัยสำรวจ (survey research)

การวิจัยในส่วนนี้ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นหลักซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยนี้ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคประชาธิปัตย์ ความหวังใหม่ ชาติไทย ชาติพัฒนา กิจสังคม และเสรีธรรม ทั้งนี้โดยที่ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างธรรมดาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของทั้ง 6 พรรค ในจำนวน 11 พรรค และใน 6 พรรคก็แบ่งเป็นพรรคขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยยึดจำนวน ส.ส. และจำนวนสมาชิกที่มีในปัจจุบันเป็นเกณฑ์ เพื่อเข้าทำการสัมภาษณ์

2.2. เครื่องมือสัมภาษณ์และวิธีการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ เป็นเทคนิคที่เน้นหนักในการศึกษา ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้รับอนุมัติเพื่อใช้แบบสอบถามจากผู้แทนโครงการวิจัย GLOBE แห่งประเทศไทย คือ ดร.อุบลวรรณ ภวากานันท์ ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญตามลำดับมากน้อยหรือเห็นด้วยไม่เห็นด้วยของเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาลักษณะองค์การของพรรคการเมืองต่างๆ

2.3. วิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการทำสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงมาทำการคัดเลือกแยกแยะและจัดกลุ่มของข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อเป็นการยืนยันหรือปฏิเสธสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาลักษณะวัฒนธรรมองค์การของพรรคการเมืองไทยในลักษณะเดียวกับโครงการวิจัยนานาชาติ "GLOBE" ที่ศึกษาลักษณะวัฒนธรรมสังคมและวัฒนธรรมองค์การระหว่างประเทศ จึงขอความเห็นชอบในการนำแบบสอบถามของโครงการวิจัย GLOBE ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น(reliability) = 0.867 มาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 มุ่งถามเน้น 7 ปัจจัย ทางด้านลักษณะวัฒนธรรมองค์การ ได้แก่ ลักษณะความเป็นเพศชาย ลักษณะความเป็นปัจเจกบุคคล ลักษณะหลักเลียงความไม่แน่นอน ลักษณะการใช้อำนาจ ลักษณะเน้นความสำเร็จ ลักษณะเน้นความมีมนุษยธรรมและลักษณะเน้นอนาคต

ส่วนที่ 1 ลักษณะที่เป็นอยู่ของวัฒนธรรมองค์การ จำนวน 34 ข้อ

ส่วนที่ 2 ลักษณะที่ควรจะเป็นของวัฒนธรรมองค์การ จำนวน 41 ข้อ

ส่วนที่ 1 ลักษณะที่เป็นอยู่ของวัฒนธรรมองค์การ คือ การศึกษาวิถีทางที่องค์การกำลังเป็นอยู่และวัดการรับรู้ที่มีต่อเกณฑ์มาตรฐาน ค่านิยม วิธีประพฤติปฏิบัติที่กำลังเป็นอยู่ในองค์การของผู้ตอบ

ส่วนที่ 2 ลักษณะที่ควรเป็นของวัฒนธรรมองค์การ คือ การศึกษาวิถีทางที่องค์การควรจะเป็น และวัดการรับรู้ที่มีต่อเกณฑ์มาตรฐาน ค่านิยม วิธีประพฤติปฏิบัติที่ควรจะเป็นอยู่ในองค์การของผู้ตอบ

การประเมินแบบสอบถามใน ส่วนที่ 1 และ 2 เป็นแบบมาตราประเมินค่า (rating scale) โดยมีมาตราวัดแบ่งออกเป็น 7 มาตรา (1= เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 7 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) และให้คะแนนตามลิเคิร์ตสเกล (likert scale 1-7) ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	7
เห็นด้วย	ให้คะแนน	6
ค่อนข้างเห็นด้วย	ให้คะแนน	5
เห็นด้วยก็ไม่ใช่ว่าไม่เห็นด้วยก็ไม่เชิง	ให้คะแนน	4
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	1

ในกรณีที่ข้อความมีความหมายในทิศทางตรงกันข้าม ผู้วิจัยจะให้ค่าคะแนนกลับกัน

คำอธิบายตัวย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์

- MAS หมายถึง ลักษณะความเป็นเพศชาย (masculinity)
- IND หมายถึง ลักษณะความเป็นปัจเจกบุคคล (individualism)
- POD หมายถึง ลักษณะการใช้อำนาจ (power distance)
- UNA หมายถึง ลักษณะการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน (uncertainly avoidance)
- HUO หมายถึง ลักษณะความมีมนุษยธรรม (human orientation)
- ACO หมายถึง ลักษณะเน้นความสำเร็จ (achievement orientation)
- FUO หมายถึง ลักษณะเน้นอนาคต (future orientation)

แบบแผนการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เป็นเครื่องมือในการช่วยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยแต่ละด้าน ในลักษณะที่เป็นอยู่และที่ควรเป็นของวัฒนธรรมองค์การ จำแนกตามพรรค การวิเคราะห์ใช้การเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยแต่ละด้านในลักษณะที่เป็นอยู่ของวัฒนธรรมองค์การระหว่างพรรคการเมืองต่างๆ เช่น การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะการใช้อำนาจว่ามีความแตกต่างระหว่างองค์การที่เป็นอยู่ของพรรคประชาธิปไตยว่ามีความแตกต่างจากพรรคความหวังใหม่หรือไม่ เป็นต้น ใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบความแปรปรวนของประชากรว่าเท่ากันหรือไม่ (one way ANOVA)

$$H_0 : \mu_{JP} = \mu_{JH} = \mu_{JT} = \mu_{JD} = \mu_{JS} = \mu_{JL}$$

H_1 : มีอย่างน้อย 1 คู่ที่มีความแตกต่างกัน

เมื่อ J คือ ปัจจัยที่มุ่งศึกษาทั้ง 7 ด้านของลักษณะที่เป็นอยู่ของวัฒนธรรมองค์การ ได้แก่ MAS, IND, POD, UNA, HUO, ACO, FUO

P, H, T, D, S, L คือ พรรคประชาธิปไตย พรรคความหวังใหม่ พรรคชาติพัฒนา พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคมและพรรคเสรีธรรม ตามลำดับ

หลังจากวิเคราะห์ความแปรปรวนข้างต้นแล้วหากพบว่า ผลการทดสอบปฏิเสธสมมติฐานยอมรับ H_0 นั่นคือ ค่าเฉลี่ยในแต่ละปัจจัยของลักษณะที่เป็นอยู่ของวัฒนธรรมองค์การระหว่างพรรคการเมือง (6 พรรคการเมือง) อย่างน้อย 1 คู่ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจริงก็จะทำการหาค่าเฉลี่ยของแต่ละคู่โดยการเปรียบเทียบรายคู่แบบ "พหุคูณ" (multiple comparison) เนื่องจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 พรรคการเมืองมีขนาดไม่เท่ากัน ในกรณีนี้จึงเลือกใช้การเปรียบเทียบตามวิธีของ เชฟเฟ้ (Scheffe' Method)

หลังจากนั้นนำค่า S ที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับ $X_i - X_j$

ถ้า $|\bar{X}_i - \bar{X}_j|$ มีค่ามากกว่า S แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางวัฒนธรรมองค์การคู่ที่กำลังศึกษาอยู่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ถ้า $|\bar{X}_i - \bar{X}_j|$ มีค่าน้อยกว่า S แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางวัฒนธรรมองค์การคู่ที่กำลังศึกษาอยู่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

เมื่อ $|\bar{X}_i - \bar{X}_j|$ คือค่าเฉลี่ยแต่ละปัจจัยของกลุ่มตัวอย่างในพรรคการเมือง i, j ที่กำลังศึกษาตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบปัจจัยแต่ละด้านในลักษณะที่ควรเป็นของวัฒนธรรมองค์การระหว่างพรรคการเมือง เช่น การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะการใช้อำนาจว่ามีความแตกต่างระหว่างองค์การที่ควรเป็นของพรรคประชาธิปไตยกับองค์การที่ควรเป็นของพรรคความหวังใหม่หรือไม่ ใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบความแปรปรวนของประชากรว่าเท่ากันหรือไม่ (one way ANOVA) เช่นเดียวกับข้อ 2

หลังจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนข้างต้นแล้วหากพบว่า ผลการทดสอบปฏิเสธสมมติฐานยอมรับ H_0 นั่นคือพบว่า ค่าเฉลี่ยในแต่ละปัจจัยของลักษณะที่ควรเป็นอยู่ของวัฒนธรรมพรรคการเมือง (6 พรรค) อย่างน้อย 1 คู่ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจริงก็จะทำการหาค่าเฉลี่ยของแต่ละคู่โดยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ "พหุคูณ" (multiple comparison) ในทำนองเดียวกับข้อ 2

4. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยในปัจจัยแต่ละด้านของลักษณะที่เป็นอยู่และลักษณะที่ควรเป็นของวัฒนธรรมองค์การจำแนกตามพรรคการเมือง เช่น การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของลักษณะการใช้อำนาจในองค์การที่เป็นอยู่พรรคประชาธิปไตยว่ามีความแตกต่างจากลักษณะการใช้อำนาจในองค์การที่ควรเป็นหรือไม่ เป็นต้น ใช้การวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test dependence) โดยดูรายละเอียดในภาคผนวก 2

5. เปรียบเทียบตามขนาดของพรรคในทำนองเดียวกับข้อ 1 ถึง ข้อ 4

\ ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาเรื่อง "วัฒนธรรมองค์การพรรคการเมืองไทย" นี้เป็นการศึกษาเพื่อที่จะทราบถึงลักษณะวัฒนธรรมภายในองค์การที่เป็นอยู่และที่ควรเป็นของพรรคการเมืองไทย ปัญหาและอุปสรรคของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การไม่ได้รับความร่วมมือจากท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีหน้าที่การทำงานและธุรกิจมากมาย ทำให้การตอบรับมาน้อยมาก อันเป็นปัญหาในเรื่องวิธีการสัมภาษณ์ (interview) โดยตรง การแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดสิ้นเชิงนั้น ไม่สามารถที่จะเป็นไปได้ในสภาพความเป็นจริง รวมถึงปัญหาในเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากข้อมูลที่ได้อาจจะขาดความเป็นกลาง ในลักษณะของความคิดที่เข้าหาตนเอง (subjective) ซึ่งเป็นเรื่องที่แก้ปัญหาค่อนข้างยากมาก